

Espai d'espiritualitat

LA FORMACIÓ LITÚRGICA ÉS PER A ÉSSER APLICADA

Sembla una obvietat, però no és així. M'ho va fer observar una persona assenyada, la qual em digué, després d'haver assistit a una sessió de formació litúrgica: "Organitzem cursos de formació i després no apliquem el que hem après". És veritablement quelcom absurd i sense sentit. La formació litúrgica no té per objectiu aprendre, sinó que forma part de la pastoral aplicada. No podem participar en cursos de formació i, després, continuar amb el que fem sempre. Cada sessió de formació ha de portar a una revisió de la praxi litúrgica a cada lloc, revisar-la, corregir-la si cal, i millorar-la. No em refereixo a nivell de rúbriques, sinó a l'estil mistagògic de la totalitat de la celebració, que s'expressa en la manera, el capteniment i els signes de l'*ars celebrandi*, que pertoca no només als celebrants, sinó a tota l'assemblea. De vegades penso que no canvien res perquè ni saben ni s'imaginarien fent-ho d'una altra manera. La formació litúrgica és permanent, perquè també la celebració és permanent. També és veritat que a les parròquies, en les celebracions, no sempre podem fer el que és desitjable, i fem el que és possible, donada la pobresa dels mitjans. Això no és argument per a no fer res. Una assemblea, per pobra i petita que sigui, segons el magisteri de Vaticà II, manifesta i expressa tot el misteri de l'Església. Per tant, exigeix dignitat, dedicació i amor.

En la circumstància present, en què ha disminuït el nombre dels fidels i de preveres, es postula una celebració preparada, autèntica i joiosa dels germans que s'han reunit per celebrar l'Eucaristia del Senyor i així santifiquen el Dia del Senyor. L'Eucaristia és la font de la vida cristiana. No hi posem impediment perquè aquesta font ragi joiosa i plena de l'Esperit Sant. Són els impediments del personalisme i els elements ideològics els que la desfiguren. Si no bevem d'aquesta font, res creix en l'Església, tot s'esllangueix i finalment la vida cristiana deixa de ser significativa. Hi ha molt a fer. Aquest curs passat vaig fer una formació sobre amb el títol: "La pregària eucarística". Molts dels assistents em van dir, al sortir: "Tota la vida que vaig a Missa i mai ningú ens ho havia explicat". És trist. Qualsevol cristià practicant ha de saber el que és i el que significa la Pregària Eucarística.

Aquest curs pastoral que s'obre sota el signe de la formació pastoral, a nivell de les Unitats Pastorals i dels nous arxiprestats, fem el propòsit de formar-nos, però, sobretot, d'aplicar el que hem après. Altrament els plans de formació són inútils i, a la llarga, perden motivació. Per què anar-hi, si fem després el que hem fet tota la vida i no canviem res?

Rafael Serra Abellà, pvre.

Símbols i signes

ELS CIRIS DE L'ALTAR

Durant l'Eucaristia, hi ha sobre l'altar o al seu costat dos o més ciris encesos. El costum de posar-los damunt l'altar sembla que va començar al segle XI i aviat es va generalitzar. Fins aleshores els ciris només es posaven al costat o darrere de l'altar, o s'utilitzaven llànties penjades sobre l'altar (Ac 20,8).

Els ciris de l'altar serveixen per il·luminar-lo, venerar-lo i honorar-lo, ja que aquest simbolitza al mateix Crist. Per això, pot ser il·luminat en algunes celebracions encara que no es celebri l'Eucaristia (pregària de Laudes, Vespres i Completes). També els ciris mostren que l'Eucaristia és una festa joiosa.

El nombre de ciris pot variar de dos a sis. El llibre de l'Apocalipsi ens narra que davant del tron de Déu cremen set torxes (Ap 4,5b). D'aquí ve que en les Eucaristies presidides pel bisbe, cremen set ciris per mostrar no només la totalitat de l'Església diocesana, sinó també que l'Eucaristia anticipa el banquet festiu del Regne del Cel.

El mateix Jesús també queda significat amb la llum (Lc 2,32; Jn 8,12). Per això en la festa de la Presentació del Senyor, les candeles ens recorden el mateix Senyor, com també el ciri pasqual durant el temps en el qual celebrem la seva resurrecció.

Meritxell Nin Mercader

Descobrim la Litúrgia de les Hores

QUÈ ÉS LA LITÚRGIA DE LES HORES?

Ja vam veure que, des del principi, les primeres comunitats cristianes eren constants a assistir a l'ensenyament dels apòstols, a posar en comú els seus bens i a reunir-se per partir el pa i per a la pregària» (Fets 2,42).

També sabem pels primers testimonis que va arrelar el costum dels fidels a dedicar alguns moments del dia a la pregària comunitària: per exemple, al vespre, quan es fa fosc i s'encenen els llums, o a primera hora, quan surt el sol i s'esvaeix la fosca de la nit.

Amb el pas dels temps, a aquesta pregària comunitària, s'hi van afegir altres moments del dia, que els Pares de l'Església veieren reflectits en el llibre dels Fets dels Apòstols: a mig matí, al migdia, a primera hora de la tarda i a mitjanit. Totes aquestes celebracions, celebrades en comunitat, es van anar convertint en un conjunt de pregàries organitzades segons les Hores.

Això és el que en diem Ofici diví o Litúrgia de les Hores. Amb la riquesa dels salms, els càntics, els himnes i les lectures bíbliques i patrístiques, és una oració de lloança i de petició. Però sobretot és l'oració de l'Església amb Crist i dirigida a ell mateix. És l'expressió privilegiada de la pregària cristiana. És la pregària pública i comunitària de l'Església.

L'Església no només ha organitzat aquesta Litúrgia de les Hores, sinó que, al llarg dels segles, sovint hi ha dedicat una cura especial per a reformar-la i adequar-la a les exigències de cada època; n'ha controlat els plantejaments teològics i espirituals; ha vetllat per la seva dignitat literària i musical; n'ha redactat minuciosament la normativa. Pertany a tot el cos de l'Església, de manera que, quan els fidels, formant assemblea, la celebren, manifesten l'Església que celebra el misteri de Crist.

Jordi Guàrdia Romeu

L'Eucaristia, pas a pas

OFERTORI

Acaba la pregària universal, s'inicia la preparació dels dons, l'ofertori, és a dir, el moment en què els fidels (perquè ells, units a Crist, també ofereixen i s'ofereixen en l'Eucaristia) porten a l'altar les ofrenes del pa, del vi i de l'aigua que esdevindran la presència real del Senyor, que fa ofrena de la seva vida entregant-se al Pare per la nostra salvació. En aquest moment es recull la col·lecta econòmica o altres dons pels pobres o per l'església, fet inspirat en el costum que ja trobem en la primera comunitat cristiana (Ac 4,34), i que forma part de l'ofertori.

L'aigua que es barreja amb el vi, pràctica que ja es feia en el sopar pasqual jueu per rebaixar el vi, significa, en la litúrgia, la naturalesa humana de Jesús, mentre que el vi, la naturalesa divina. Jesús té dues naturaleses unides, com el vi i l'aigua s'uneixen en el calze. Quan es tira l'aigua al calze, el ministre diu en silenci aquesta oració que ens ho recorda: "Que així com barregem aquesta aigua i aquest vi, participem també de la divinitat d'aquell que es dignà compartir la nostra condició humana".

També ara és un bon moment per agafar el nostre cor i portar-lo cap a l'altar. Tot allò que hi portem, alegries, esperances, dolors, preocupacions... ofrenem-ho al Senyor, posem-ho sobre l'altar, confiem-ho al seu amor i a la seva misericòrdia.

El celebrant, agafant el pa, adreça a Déu una oració inspirada en les benediccions jueves. El mateix farà després amb el calze ple de vi. En aquestes oracions s'avança el destí eucarístic d'aquest dons: pa de vida i beguda de salvació.

El pa i el vi, juntament amb la creu i l'altar, poden ser encensats en aquest moment com un signe de veneració a aquests dons que esdevindran el Senyor enmig del seu poble. També es pot encensar els ministres i tota l'assemblea perquè és temple de l'Esperit Sant i perquè ella també és ofrena a Déu.

Finalment, el celebrant, amb esperit d'humilitat i purificació, es renta les mans que aixecarà al Pare, mans que demanaran la vinguda de l'Esperit Sant sobre el pa i el vi, i que agafaran el Cos i la Sang del Senyor per repartir-lo a la comunitat.

Xavier Roig Rovira, pvr.

